

Tú Kù u, nhà thò trồ phúng vò i bòn án 18 năm tù còng sòn

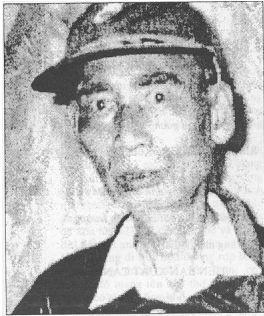
Tác Giả: Viên Linh

Chúa Nhật, 17 Tháng 4 Năm 2011 08:39

Trong mọt bài báo Xuân gòn đây tở trong nỏ c gò i ra hỏ i ngoỏ i,

nhà thò Tròn Tuòn Kiỏ t, gỏ i khô nguyên Thò Miỏ n Nam trỏ c 1975, viỏ t rỏ ng: Tỏ sau tháng 4, 1975, miỏ n Nam mọt hỏ n mọt thò loỏ i vãn chỏ ng vỏ n trỏ c đó phỏ n thỏ nh: đó là Thò Trồ Phúng.

Tỏ mỏ nh chỏt cỏ a nhà thò Tú Kù u (1937-2002) do Nguyỏ n Thỏ y Long chỏ p, tháng 4, 2002.

Trồ phúng, hay chỏm biỏ m, thỏ ng là “khỏ giỏ i” cỏ a nhà thò dùng đỏ chỏ ng lỏ i kỏ mỏ nh. Trên báo chí miỏ n Nam trỏ c 75, báo nào cũng có ít ra là hai mỏ c chỏm biỏ m: mỏ c vãn xuỏ i, nhỏ t thuỏ c loỏ i “Ao Thò Vỏ t,” hay “Radio Catinat,” hay “Tin Trỏ i Biỏ n,” viỏ t theo lỏ i hỏ mà thỏ c, hỏ hỏ thỏ c thỏ c, loỏ i tin đỏ n không có lỏ a sao có khỏ i, bỏ i lỏ viỏ t đớch xác ra thì sỏ rỏ c rỏ i, nỏ u không bỏ kiỏ n ra tòa thì cũng ỏn đòn hỏ i chỏ , hay bỏ bỏ n sỏ . Mỏ c này có khi đỏ c đỏ a ra trang nhỏ t. ỏ trang trong mỏ c đó thông thỏ ng là mọt mỏ c thỏ , Thò Trồ Phúng, có khi gỏ i là Thò Chua, Thò Chỏ , Thò Xám. Vỏ i Tú Kù u, thi sĩ khét tiỏ ng cỏ a thò loỏ i này, mỏ c cỏ a ông có tên khỏ i đỏ u là Thò Đen. Thò chỏm biỏ m cỏ a ông lên tỏ i đỏ siêu đỏ ng: có thỏ i gian có tỏ i 4 nhỏ t báo mua thỏ ông mỏ i ngày, ông trỏ thành thi sĩ duy nhỏ t không cỏ n mỏ u sinh bỏ ng nghỏ gỏ khác (dù đỏ y hỏ c), vì thò đỏ nuôi ông. Ông gỏ bỏ n mỏ c Thò Đen, Thò Chỏ , Thò Xám, Thò Chua cho bỏ n tỏ báo khác nhau.

Ông vỏ n làm thỏ khi cỏ ng sỏ n chiỏ m đỏ c miỏ n Nam, không có báo đởng thì truyỏ n tay cho bỏ n bè, và rỏ i, sau nhỏ ng mỏc ngoỏ c, Tú Kù u bỏ đỏ a ra tòa cỏ ng sỏ n, và bỏ kỏ t án 18 năm tù. Hình nhỏ chỏ a có thi sĩ nào bỏ kỏ t án nỏ ng nhỏ thỏ . Thò ông đởng sỏ lỏ m sao? Xin đỏ c mọt bài cỏ a Tú Kù u làm sau 1975, có lỏ khoỏ ng thỏ p niỏ n '80:

Nhỏn quyỏ n

Tú Ku, nhà thơ trào phúng vĩ đại nhất 18 năm tù cộng sản

Tác Giả: Viên Linh

Chúa Nhật, 17 Tháng 4 Năm 2011 08:39

---

*Vì t Nam quy n con ng i
Ng i đi c quy n đi i
Quanh qu n trong vùng thối
Ra ngoài b tóm c*

*Vì t Nam quy n con ng i
Ng i đi c quy n c trú
N i ch đi nh mà thối
Ra ngoài cũng tóm c*

*Vì t Nam quy n con ng i
Ng i đi c quy n phát b u
Ca t ng đi ng mà thối
Ngoài ra b t t k m*

*Vì t Nam quy n con ng i
Ng i đi c quy n đau kh
Đ c quy n khóc tr c c i
Đ c quy n chui xu ng m*

Tú Ku

Nhà thơ Tú Ku không còn nữa

Tu Sài Gòn, nhà văn Nguyễn Thuy Long báo tin cho bạn ng hu hi ngoi: “Tôi báo cho các bạn một tin buồn: Tú Ku chết hi 8 giờ 30 sáng ngày 25 tháng 4 năm 2002, tuc ngày 13 tháng 3 năm Nhâm Ngọ.” Tin cũng cho hay tang lu nhà thơ đuc cu hành vào ngày 27 tháng 4, tuc là Thu Buy cui tun.

Tú Ku là một thi sĩ trào phúng nổi tiếng nhất của làng báo miền Nam trong hai thập niên '60 và

Tú Kuu, nhà thơ trào phúng vĩ đại nhất 18 năm tù cộng sản

Tác Giả: Viên Linh

Chúa Nhật, 17 Tháng 4 Năm 2011 08:39

'70 qua các mßc thß biß m trßch thßng xuyên trên các nhßt báo và tußn báo mà anh đßt là Thß Đen, Thß Chua, Thß Chém Treo Ngành. Mßt trong nhßng mßc đó là mßt mßc thßng xuyên cßa Khßi Hành trßng cß 1975. Đßi tßng cßa anh không phßi chß là nhßng thói hß tßt xßu cßa mßt hßng ngßi nào đó, mà còn là chính quyßn đßng thßi. Do đó thß anh thßng bß kißm duyßt đßc bß, toàn bài hay tßng câu tßng chß. Mßc thß trào phúng cßa anh mßt mßt làm báo bán chßy, mà mßt khác cũng làm báo ra chßm, vì mßt khi bài thß bß đßc bß, ngßi ta phßi dùng mßc đen bôi đi, nßu ít, hay phßi in lßi, nßu báo lß in rßi.

Bßng hßu và đßc giß thßng bißt Tú Kuu tên thßt là Trßn Đßc Uyßn, thßc ra không phßi. Tên thßt ông là Nguyßn Huy Nhiên, còn Trßn Đßc Uyßn, hay Hoàng Bình Sßn chß là nhßng bút hißu ông dùng trong khi làm nhßng bài thß không chßm bißm.

Tú Kuu sinh năm 1937 tßi Sßn Tây, đßy hßc trßng cß khi bßng vào làng báo. Anh lßp gia đình vßi con gái mßt ngßi bßn, và đó là gia đình đßm mß anh sßng cho tßi cußi đßi, ở Sài Gòn và Lâm Đßng. Sau khi mißn Nam sßp đß, anh bß cßng sßn bßt, và đßa ra tòa, bß lên án 18 năm tù. Dĩ nhiên cũng vì nhßng bài thß chßng Cßng cßa anh. Ở tù đßc trên mßi năm thì Tú Kuu đßc thß vß, có lß vì căn bßnh Alzheimer (bßnh mßt trí nhß) bßt đßu tác hßi. Ra khßi tù, anh vß sßng ở Bßo Lßc. Nhßng ngày đßu tháng 4, 2002, bßnh cßa Tú Kuu quá trßm trßng, anh đßc gia đình đßa vß Sài Gòn. Cái chßt cßa Tú Kuu là mßt cái tang lßn cho làng thß trào phúng Vißt Nam. (1)

Theo nhà thơ Trßn Thúc Vũ “Tú Kuu vßi mßt tâm hßn ngay thßng, chân thßc, đôn hßu và can trßng. Dßi bßt cß thßi bußi nào, anh luôn luôn dùng ngòi bút đß chßng: cßng quyßn, bßo lßc, bßt công, áp bßc... cß nhßng thói hß, tßt xßu cho dù đó là ‘ai’ đi chßng nßa, và ngay cß vßi chính mình. Anh chßm chßc nhßng không tàn nhßn, anh chß trích nhßng tràn đßy yêu thßng. Năm 1976, anh bß kßt án 18 năm tù cũng bßi nhßng đßi u nhß thß. Nhßng năm 1988 thì đßc thß. Hißn nay anh sßng lßng lß Sài Gòn mà lòng đßy ußn vß mßt tßng lai cho Vißt Nam.”

Tú Kuu ra đi đã đßc 9 năm. Đß tßng nißm mßt nhà thơ chính khí tài ba cßa Vißt Nam, xin đßc mßt vài bài thß cũ cßa anh:

Vßnh mßt chính khách bên Tây vß

Thßi cß có lß tßi rßi đây

Phúc hßu ông tôi mßt vßn đßy

L u l c m y năm ng i béo l n,
Giang h dăm b n má tròn phây!
“Ái qu n” s dách trong vòng... “m t”
Đoàn k t “bom nhe” d a th Tây!
Nghe nói quan anh tài... đ đ
Thôi đ ng chính tr , hãy ra tay!

Phúng ông Kennedy

Ông ch t r i, ông ch t th t r i!
Cõi đ i kh n n n l m ông i!
Hòa bình th g i què chân đ ng,
Dân ch năm châu h t ch ng i!
Hý h ng anh Mao lòng m h i
Ng m ngùi bác Kút, m ng bôi vôi!
Th ng ông: h p ch ng văn minh quá
Đen, xám, vàng, nâu... trách c tr i!

Trách c tr i gây lo n tr c tiên,
Làm cho ông m t m y năm l n!
Ba th ng b n càng to v n,
Các gã l u manh l i r ng quy n.
Khuy nh h u ph t ph c ... c u qu c
C ng hu kh p kh i gh ... ăn trên!
Không gian bát ngát, ông v đ t,
Nh ch ng tam vô đ i c u tuy n!

D i c u tuy n ví g p c Ngô,
G ng hòa thôi nhé, t ng c i to!
B t tay thân thi n: tôi và bác,
Chào h i khoan dung: v i b !
Súng đ n than ôi, th i bu i lo n!
Anh hùng th m b y, phút sa c !
Ngàn trùng b n Thái xanh ngăn ng t!
Ng ngác trên cây m t ng n c !

Tú Ku, nhà tho trào phúng vi bon án 18 năm tù cong son

Tác Giả: Viên Linh

Chúa Nhật, 17 Tháng 4 Năm 2011 08:39

Tú Ku

Chú thích:

1. Trích bon tin đăng báo Khoi Hành so 67, tháng 5, 2002. (Viên Linh, Hoi Ký Văn Hoc)